Monitor Besparingen 2021-1

Inleiding

In de programmabegroting 2021-2024 is een pakket aan bezuinigingsmaatregelen en verdiencapaciteiten opgenomen en vastgesteld door de raad. De bezuinigingsmaatregelen zijn ingezet bij de perspectiefnota 2021, waarna bij het opstellen van de begroting 2021-2024 is gebleken dat nadere bezuinigingsmaatregelen noodzakelijk waren om de begroting meerjarig structureel sluitend te krijgen. Daarbij is tevens een taakstelling opgenomen. Om inzicht te verschaffen over de voortgang van deze maatregelen is dit overzicht opgesteld en dit betreft een overzicht van het eerste kwartaal 2021. Het totaal aan bezuinigingsmaatregelen sluit in 2021 op een bedrag van € 1.260.000,-. De bedragen (meerjarig) zijn na vaststelling door de raad in de meerjarenbegroting verwerkt. Over de voortgang en realisatie van de maatregelen wordt de raad jaarlijks tweemaal tussentijds geïnformeerd via een monitor die als bijlage wordt gevoegd bij respectievelijk de 1e en de 2e Bestuursrapportage (Berap).

Totaaloverzicht bezuinigingsmaatregelen

Om de voortgang van de bezuinigingen te kunnen monitoren is een totaallijst van bezuinigingsmaatregelen opgesteld. Er is gekozen om het overzicht uit de Begroting 2021-2024 te hanteren om zo de aansluiting te houden met die begroting 2021-2024en de perspectiefnota 2021. De lijst is bijgewerkt naar de actualiteit per april 2021.

Hierna volgt een overzicht van alle maatregelen opgedeeld per programma, waarbij is aangegeven welke ombuigingen behoren tot de ombuigingen bij de Perspectiefnota 2021 (KB's en VC's) en ombuigingen die behoren tot de begroting 2021-2024 (EB's). De gepresenteerde voortgang betreft dus enkel het eerste kwartaal 2021.

Verschillende bezuinigingsmaatregelen

Omdat een deel van de door de raad vastgestelde maatregelen is gerealiseerd, behoeft deze geen nadere actie of monitoring meer. De gerealiseerde maatregelen zijn in de totaallijst aangegeven met een B. Op deze maatregelen gaan we in deze bezuinigingsmonitor dan ook niet nader meer in. Het financieel resultaat hiervan is tevens opgenomen in onderstaande tabel.

Van de op dit moment nog te realiseren bezuinigingsmaatregelen, in de tabel aangegeven met een N, geldt dat deze nog moeten worden uitgevoerd of reeds in uitvoering zijn. Hiervan is, waar mogelijk, het financiële resultaat tot nu toe opgenomen in de tabel. Het kan zijn dat een aantal hiervan nog om aandacht vraagt, daarom is er voor gekozen om deze maatregelen nader tekstueel te duiden.

Een aantal maatregelen welke tot een besparing of opbrengst hadden moeten leiden is niet (volledig) haalbaar gebleken. Maatregelen welke een mindere opbrengst of bezuiniging zullen realiseren vallen hier niet onder, deze maatregelen zijn immers wel haalbaar en daarmee doorgevoerd maar het gewenste financiële resultaat kan afwijken. Het betreft enkel maatregelen welke, bij doorvoering, niet (volledig) haalbaar zijn gebleken. Deze maatregelen worden ook nader tekstueel geduid als besparingsverlies, in de tabel opgenomen als V.

Deze monitor betreft een financiële verklaring dat de bezuinigingen zijn doorgevoerd. Het financieel resultaat in onderstaande tabel is daarmee enkel bij een besparingsverlies (V) afwijkend.

B= bezuiniging doorgevoerd : N = bezuiniging in uitvoering : V = bezuinigingsverlies

Ombuiging *1000	2021	I/S	Stand van zaken	Financieel resultaat
Programma Algemeen bestuur				
Nieuw				
EB 2. Vergaderbudget college verlagen	-5	S	B	5
Programma Integrale veiligheid				
Oud				
VC 8b. Ontheffing inrijverbod	-6	S	N	
Nieuw				
EB 8. Verlagen handhaving- en veiligheidsbudget	-10	S	B	10
Programma Ruimtelijk Domein				
Oud				
KB 10. Mobiliteitsvisie bijstellen - reserve	-90	I	B	90
KB 11. Duurzaamheidsvisie bijstellen	-90	I	B	90
KB 21. Kapitaallastenlimiet MIP		S	B	
KB 23. Opheffen pontveer	-67	S	V	47
KB 6a. Wegen onderhoud	-15	S	B	15
KB 6b. Onderhoud bomen	-11	S	B	11
KB 6c. Straatreiniging	-11	S	B	11
KB 6d. Kwaliteit groenonderhoud	-6	S	B	6
KB 7. Ambities herinrichting		S	B	
KB 9. Monumentenbeleid - budget	-27	I	B	27
Nieuw				
EB 1. Verhogen tarieven lijkbezorgingsrechten	-30	S	N	30
EB 3. Verhogen tarieven omgevingsvergunningen	-90	S	B/N	90
EB 10. Verlagen reserve Omgevingswet		I/2022		
Programma Sociaal Domein				
Oud				
KB 13. Kunstgrasvelden niet vervangen		S	B	
KB 18. Minder uitgeven uitvoering Participatiewet door gemeente Waterland	-40	S	N	
KB 19. Jeugd preventief beleid	-20	S	B	20
Nieuw				

EB 12. Taakstelling subsidies	-60	S	N	35
EB 6. Verlagen ambitie MJB laagdrempelige opvoedondersteuning	-20	I	B	20
EB 7. Latere start uitvoering ambitie aanpak eenzaamheid	-30	I	B	30
Programma Financiën				
Oud				
KB 1. Kwaliteit van dienstverlening - formatie	-39	S	B	39
KB 10. Mobiliteitsvisie bijstellen - Formatie	-89	I		89
KB 22. Personeelsplan inkrimpen tot variant basis	79	S	B	79
KB 9. Monumentenbeleid - Formatie	-36	S	B	36
VC 1. Project grondgebruik	-40	I	N	100
VC 4. OZB verhogen	-200	S	B	200
VC 5. Toeristenbelasting verhogen	-41	S	B	41
Nieuw				
EB 9. Catering verminderen	-5	S	B	5
EB 11. Verlagen budget schoonmaak	-10	S	B	10
EB 14. Taakstelling personeelsbegroting	-250	S	N	250

B: de bezuinigingen die zijn doorgevoerd

De bezuinigingen die zijn doorgevoerd behoeven in beginsel geen nadere toelichting. Toch zijn er een aantal bezuinigingen doorgevoerd waar, voor een beter inzicht, nadere toelichting gewenst is. De risico's verbonden aan het doorvoeren van bepaalde bezuinigingen zijn in de Perspectiefnota 2021 aangegeven, maar desondanks kan voortschrijdend inzicht nadere duiding noodzakelijk maken. Of het kan zijn dat de bezuinigingen doorgevoerd zijn, echter de verwachting is dat de opbrengst achter zal blijven. Hieronder een aantal bezuinigingen welke financieel zijn doorgevoerd, welke nadere duiding behoeven. Zoals reeds eerder genoemd is de financiële consequentie doorgevoerd en daarmee, vanuit een financieel oogpunt, de bezuiniging/opbrengst gerealiseerd. In de praktijk kan echter de verwachting zijn dat het financiële resultaat zal afwijken van het geprognotiseerde resultaat. Hieronder worden deze posten benoemd en zal bij de 2e Berap of de jaarrekening moeten blijken of het resultaat inderdaad afwijkt van het doorgevoerde financiële resultaat.

EB 10. Verlagen reserve Omgevingswet:
Deze incidentele bezuiniging zal pas plaatsvinden in 2022. Voor het overzicht is deze wel opgenomen maar zonder bedrag.

VC 5. Toeristenbelasting verhogen
De verhoging van de toeristenbelasting is financieel doorgevoerd en zou daarmee moeten leiden tot een verhoging van de opbrengst. Als gevolg van corona blijft het toerisme achter of zelfs grotendeels uit. Dit zal dientengevolge leiden tot lagere opbrengsten, en daarmee zal de doorgevoerde verhoging niet het gewenste resultaat hebben.

N : de nog te realiseren bezuinigingsmaatregelen

Van de op dit moment nog niet gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen (in de tabel met N weergegeven), verwachten wij dat het gros van de activiteiten omtrent de bezuinigingsmaatregelen zal worden uitgevoerd. Een aantal nog niet gerealiseerde maatregelen vraagt om aandacht. Hieronder wordt ingegaan op een aantal risicovolle besparingsmaatregelen die tot resultaat in het lopende jaar 2021 moeten leiden.

VC 8b. Ontheffing inrijverbod:
In september 2020 is het formulier voor de aanvraag voor een ontheffing inrijverbod gedigitaliseerd. Begin 2021 is hier een digitale betaalmodule in het zaaksysteem e-Suite voor ingericht en gekoppeld aan het formulier. De module heeft een koppeling met iDEAL waardoor online betalingen mogelijk zijn. Door de gestelde bezuiniging is bepaald dat voor de kosteloze ontheffingen leges betaald moeten worden ter hoogte van € 10,- per aanvraag om wijziging. Daarnaast moeten inwoners, mantelzorgers, personeelsleden, bedrijfsauto's vanaf heden ook betalen voor hun ontheffing. Deze kosten bedragen ook € 10,- per aanvraag. De digitale aanvraag maakt het mogelijk dat een aanvrager direct de leges betaalt. Wel doet Publiekscontacten de toets alsnog bij het in behandeling nemen.

Het grote voordeel is dat na een transactie (via de website) de betaling van bovenstaand bedrag niet meer fysiek achteraf via de facturatie (financiële administratie) plaats hoeft te vinden. Het proces loopt dan bijna volledig digitaal en dat maakt de inzet van het proces effectiever en goedkoper.

KB 18. Minder uitgeven uitvoering Participatiewet door gemeente Waterland:
Door meerdere oorzaken ligt deze bezuiniging gecompliceerd. Allereerst is er meer werk ontstaan door de coronapandemie. Het aantal inwoners met een participatiewet uitkering is gegroeid. Voorts is ook Waterland vanwege hun financiële positie kritisch gaan kijken naar alle kosten. Zoals in de jaarrekening 2020 gemeld heeft dit tot een kostenverhoging geleidt van 25k. Op dit moment zijn we in gesprek over de benodigde capaciteit om het werk verantwoord te kunnen uitvoeren. Dit gesprek is niet gemakkelijk omdat een aantal zaken wettelijk verplicht zijn om te doen. Die kunnen niet minder gedaan worden. De aandacht die elke inwoner wordt gegeven is wel beïnvloedbaar, maar die is juist nodig om iemand in beweging te krijgen naar een eigen inkomen. Het is niet eenvoudig om daarin een goede balans te vinden. We zitten nog niet in de eindfase van het gesprek met Waterland vanwege het vertrek van huidige manager aldaar en de start van de nieuwe manager. We zijn al wel tot de conclusie gekomen dat we samen nog steeds te klein zijn om deze wet adequaat en efficiënt uit te voeren en aansluiting moeten zoeken bij (een) andere gemeente(n).

EB 12. Taakstelling subsidies:
Inmiddels zijn met alle betrokken organisaties gesprekken gevoerd over de te realiseren taakstelling. Met respect voor de huidige inzet van de organisaties voor de Landsmeerse samenleving kijken we naar de mogelijkheden en de effecten. We streven naar een resultaat waarbij de inwoners er zo min mogelijk van zullen merken. De uitkomst kan zijn dat de ene organisatie meer gaat bijdragen aan de taakstelling dan een andere organisatie. Dat weten we nu nog niet aangezien we met nog geen

enkele organisatie in de eindfase zitten van de gesprekken. Na de zomer zal het naar verwachting duidelijk moeten worden.

VC 1. Project grondgebruik:
De doelstelling voor deze verdiencapaciteit is opgenomen voor 40K. De afgelopen maanden zijn er meer inkomsten gegenereerd door de verkoop van gemeentegrond. De opbrengst is ruim € 100.000 Hiermee kunnen we stellen dat de besparing (in dit geval extra inkomsten) gerealiseerd is.

EB 14. Taakstelling personeelsbegroting:
Bij de begroting voor 2021 is aan de ambtelijke organisatie een taakstelling opgelegd om structureel een bedrag van € 250.000 te besparen op personeelskosten. In een aantal sessies hebben de teammanagers, strategisch managers en strategisch bestuursadviseur, de invulling voor 2021 afgesproken.

Dit bedrag wordt gerealiseerd door:
1. Het verlagen van een aantal budgetten met in totaal € 71.000 die voor de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie in de begroting zijn opgenomen. Het gaat onder andere om budget voor opleiding, organisatieontwikkeling, werving en inhuur. De verlaging is verantwoord gezien de bestedingen in het recente verleden.
2. Het verminderen van de formatie voor een bedrag van € 80.000, in totaal 1 fte, opgebouwd uit diverse “restformatie” als gevolg van aanstellingen die kleiner waren dan beschikbare formatie. Deze rest werd binnen de teams flexibel ingezet om op piekmomenten derden in de huren. Die mogelijkheid vervalt.
3. Daarnaast zijn er intern afspraken gemaakt over de invulling van vacatures die ontstaan in 2021 en het inhuren van personeel ter overbrugging in een tussenliggende periode en over vervanging tijdens ziekte. Door centraal te beslissen en zeer kritisch te kijken naar inhuur op ontstane vacatureruimte, is een jaarlijkse bezuiniging van € 100.000,00 realiseerbaar. Door ontstane formatie gedurende het jaar niet direct in te vullen is deze besparing realiseerbaar. Bepaalde werkzaamheden kunnen, als gevolg hier van, tijdelijk blijven liggen. Daarom is een centrale overweging binnen het management noodzakelijk om de risico’s te minimaliseren.

Met deze maatregelen wordt de taakstelling van € 250.000,00 structureel gehaald.

V : besparingsverlies : tot dusver niet haalbaar gebleken maatregelen

Een aantal maatregelen die in 2021 tot een besparing had moeten leiden is niet (volledig) haalbaar gebleken. Dit betreft de volgende maatregelen:

KB 23. Opheffen pontveer:
In de begroting 2021 zijn de kosten voor het in de vaart houden van het pontje geschrapt. Vervolgens hebben eind 2020 verschillende bestuursorganen (Landsmeer, Waterland, provincie en vervoersregio) overleg gevoerd om tot een oplossing. Er is vervolgens overeenstemming bereikt voor een tijdelijke oplossing om het pontje in de vaart te houden. De kosten hiervoor bedragen voor Landsmeer 8.500,- voor een half jaar. Inmiddels is duidelijk dat er voor het eind van het halve jaar nog geen structurele oplossing gevonden is. De verwachting is nu dat de kosten in 2021 voor Landsmeer minimaal 17.000,- bedragen. Om deze kosten incidenteel te dekken wordt een beroep

gedaan op de mobiliteitsreserve. Naast de uitgaven is het proces om met meerdere partijen te komen tot tijdelijke maar vervolgens hopelijk ook een structurele oplossing een zeer tijdrovend proces. Deze ambtelijke uren worden gedekt uit het formatiebudget en leidt niet tot een overschrijding. Het heeft echter wel tot gevolg dat deze ambtelijke capaciteit niet voor een ander doel kan worden ingezet.